

prekazała
320 Kuczyńska

adres:
W. Witkowska

01-830 W-w

MUSZYŃSKA Wende

zom. Witkowska

ps. "Marie"

AK
W-w

2770/WSK

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

2770/WSK

Muszyńska Wanda

zam. Witkowska

ps. „Maria”

I./1. Relacja ✓ K. 6. 5. 6.

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja ✓ K. 4. 5. 1.

.....

.....

.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓ 1

VI. Fotografie ✓

zob. też II/1/1

I | 1. Relacja

- Relacja w sprawie Wandy Witkowskiej z d. Muszyńskiej
wg. Schematu relacji WSK - 2 epiz. oryg. i kserokopia,
różne daty puyskania do Fund. Msp/rhp. K. 6, S. 1-6.
Fotogr.

Wpłynęło dnia

18.05.2012

L.dz.

2240 NSC 01

SCHEMAT RELACJI WSK

A. O służbie wojennej kobiet, odbytej w latach 1939-1947, zarówno w kraju jak i w wojsku polskim za granicą.

B. O służbie bliskiej osoby nieżyjącej.

Relację prosimy sporządzić w sposób opisowy, uwzględniając punkty schematu, ale nie rozdzielając opisu na poszczególne punkty. Jeżeli relatorka służyła zarówno w kraju i za granicą, relacje należy ująć chronologicznie z kolejnym opisem służby w poszczególnych formacjach. W razie nie posiadania pełnych informacji podać dane fragmentaryczne.

I. DANE OSOBOWE

1. Nazwisko (panieńskie i dalsze z datami zmian), imiona.

1a. pseudonimy *Maria*

1b. używane nazwiska fałszywe —

2. Data i miejsce urodzenia (w przypadku wsi podać też powiat).

3. Imiona rodziców, nazwisko panieńskie matki, dane o aktywności zawodowej i społecznej ojca i matki.

4. Obecny adres składającej relację, numer telefonu.

ul.

II. DANE ŚRODOWISKOWE PRZEDWOJENNE - ujęte stosunkowo krótko

1. Wykształcenie (nazwy uczelni i lata ich ukończenia).

2. Przebieg pracy zawodowej i działalności społecznej.

3. Czy należała (gdzie, jak długo, w jakim charakterze) do PWK, PCK, ZHP lub innych organizacji przysposabiających do udziału w wojnie.

III. UDZIAŁ W KAMPANII WRZEŚNIOWEJ 1939 r.

Przydział, funkcja, służba wojskowa lub udział w obronie cywilnej. Wpływ uczestnictwa w pw na udział w Kampanii.

IV. ŻYCIORYS „CYWILNY” OKRESU LAT 1939-1947 - ujęty stosunkowo krótko

Miejsca zamieszkania, stosunki rodzinne, zarobkowanie, udział w cywilnej samopomocy społecznej, w tajnym nauczaniu.

V. PRZEBIEG KONSPIR. SŁUŻBY ŻOŁNIERSKIEJ W LATACH 1939-1945 - szczegółowo

1. Wpływ uczestnictwa w pw na wejście do konspiracji. Data i okoliczności wstąpienia do organizacji konspiracyjnej. Jej nazwa i zasięg działania.

2. Kto, gdzie i w jakich okolicznościach odbierał przysięgę, wprowadził bez zaprzysiężenia?

3. Kolejne przydziały konspiracyjne - nazwa i kryptonimy komórki, nazwiska, pseudonimy i funkcje przełożonych, nazwiska, pseudonimy i funkcje innych członków komórki. Opis funkcjonowania, liczebność komórki.

4. Przebieg osobistej służby, funkcje, odbyte przeszkolenia, wykonane zadania, udział w akcjach, adresy konsp., odznaczenia.

5. Aresztowania: - relatorki, jej rodziny, członków komórki. Data, miejsce, okoliczności. Śledztwo, więzienia, obozy.

6. Dane o uczestnictwie w konsp. członków rodziny, przyjaciół.

*Wanda Witkowska z
d. Muszyńska*

18 X 1924 Warszawa

*Mary, Stefania z Nowickich Muszyńscy; ojciec żołnierz WP
Legionista*

ul. 01-820 Warszawa → 01-820 Warszawa

uczennica II kl. gimn.

*przed wojną; w czasie okupacji
nieuczelnianej od roku 1941*

2/1/2

ad. IV

do 1939r. Podole - Stanisławów (Zbaraż, Czortków); ojciec pułkownik dyplomowany Legionista, Starosta na Podolu, od 1939 r. zagranicą.

1940 ucieczka przez „zieloną granicę” do Warszawy, przed wywiezieniem. W-wie nauka na kompletach w Gimnazjum i Liceum im. Aleksandry Piłsudskiej w W-wie na Żoliborzu

ad. V

w 1942 r. wstąpiłam do harcerstwa (właściwie kontynuacja z czasów przedwojennych). Przysięgę odebrał ksiądz Zygmunt Trószczyński na Żoliborzu, proboszcz przy kościele..... przy ul. Gdańskiej.

w 1942 - 43r. zaczęłam pracę jako łączniczka-harcerka u Władysława Bartoszewskiego; najpierw pomagałam w kolportażu, później praca w Radzie Pomocy Żydom (Żegota); poza tym łączniczka w Delegaturze Rządu w komórce więziennej. Moja praca to właściwie cały dzień „latania” po całej Warszawie. Roznoszenie korespondencji, meldunków, grypsów z Pawiaka, pieniędzy podopiecznym, ostrzeżeń, fałszywych papierów i prasy. Pracowałam od rana do wieczora, a musiałam się jeszcze uczyć, ale starałam się wszystko pogodzić.

W AK przeszłam kursy obsługi radiołączności, obsługi broni i itp.

Powstanie Warszawskie - na Starym Mieście; praca w szpitalu polowym przy ulicy Długiej 7, zgłosiłam się dobrowolnie - zostałam odcięta od Śródmieścia. Odznaczona zostałam..... przez szefa sanitarnego dr „Tarło”(płk Stefan Tarnawski) wraz z moją siostrą Krzyżem Walecznych. *

30 VIII 1944 przejście kanałami do Śródmieścia; praca u Władysława Bartoszewskiego w radiostacji „Anna” (placówka BJ i Prop. ale pracowali tam również prof. A.Gieysztor i mec. K. Ostrowski) przy ul. Marszałkowskiej 62.

ad IX

W 1945 powrót do Warszawy; nauka i matura w 1945 w Gimnazjum i Liceum wówczas jeszcze im. Aleksandry Piłsudskiej na Żoliborzu. Studia na wydziale psychologii na Uniwersytecie Warszawskim.

- „Kabel”

W 1946 r. ślub; wyszłam za mąż za Łukasza Witkowskiego „Cichociemnego”, skoczył do Polski z Anglii w 1944 r.. W 1950 r. mąż aresztowany i skazany na 10 lat-najpierw szpiegostwo, a później zamiana „za usiłowanie obalenia ustroju Polski Ludowej”; więzienie w W-wie- Rakowiecka, następnie Wronki. Ja zostałam z małym dzieckiem - praca , duże trudności, szykany, przesłuchania i itp.

Mąż w okresie odwilży (1955) został zwolniony, w dalszej konsekwencji zrehabilitowany.

Dokumentacja - 1 zdjęcie.

ad 4. lektury

1. Władysław Bartoszewski - Warszawski pierścień śmierci 1939 - 1944, str.333
2. Teresa Prekerowa - Konspiracyjna Rada Pomocy Żydom w W-wie(Żegota) 1942 - 1945; str14, 64,84-87,133,178,337
3. Władysław Bartoszewski -1859 dni Warszawy
4. St. Podleński - Przemarsz przez piekło; str.256
5. Pamiętnik Żołnierzy Baonu „Zośka” - str.49
6. Władysław Bartoszewski - Ten jest z ojczyzny mojej str.22

Włd

* Odznaczenia: Krzyż Walecznych, Warszawski Krzyż Powstańcy; Krzyż Armii Krajowej - Łańcut; Medal Wojski - Londyn

VI. PRZEBIEG SŁUŻBY W FORMACJACH ZAGRANICZNYCH - szczegółowo

1. Dane o formacji, dokładna nazwa i struktura.
2. Data, miejsce, szczegółowe okoliczności wejścia do formacji.
3. Okresy i opis kolejnych etapów służby.
4. Okoliczności zakończenia służby.

VII. PRZEBIEG DZIAŁALNOŚCI W TAJNYCH ORG. LAT 1945-1947 - szczegółowo

Ujawnienie? Nazwa organizacji, okres i zakres działania, przełożeni i uczestnicy. Aresztowania, więzienie, inne represje.

VIII. PRZEBIEG SŁUŻBY W LWP

Nazwa formacji, okres i miejsce służby, przydziały, demobilizacja.

IX. ŻYCIORYS POWOJENNY - stosunkowo krótko ujęty

Dalsze kształcenie się. Warunki rodzinne. Praca zawodowa i działalność społeczna. Wpływ służby wojskowej na życie powojenne. Przejście na emeryturę. Dalsza działalność społeczna. Jeżeli relacja dotyczy poległej lub zmarłej podać miejscowość i dokładną datę śmierci, okoliczności, miejsce pochówku, uczczenie pośmiertne.

DOKUMENTACJA (oryginalna, skserowana lub do zwrotu)

1. Dokumenty i fotografie dotyczące przedwojennego pw i Kampanii Wrześniowej 1939 r.
2. Dokumenty, pamiątki i fotografie z okresu okupacji, działalności konspiracyjnej, służby zagranicznej, własne i członków konspiracji
3. Dokumenty i fotografie z okresu konspiracji lat 1945-1947.
4. Wykaz literatury w której wzmiankuje się o służbie relatorki, o jej formacji wojskowej lub o jej komórce konspiracyjnej. Jeżeli relacja dotyczy wybitnej lub bohaterskiej kobiety-żołnierza podać wszystkie szczegóły umożliwiające opracowanie sylwetki - dla przewidywanego zbioru Sylwetek wybitnych kobiet-żołnierzy.

data 20 III 2001

podpis

Wacław Witkowski

zam. ul.

, 01-820 Warszawa

Relacje należy przysyłać na adres:

Archiwum WSK przy Fundacji Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
87-100 Toruń, ul. Wielkie Garbary 2, tel. 271-86

Do przesyłki należy dołączyć znaczek pocztowy na korespondencyjne poświadczenie jej odbioru przez Archiwum WSK oraz ewentualnie na konto:

Wielkopolski Bank Kredytowy II Oddział w Toruniu, nr 10901506-4675-128-00-0
wpłacić dar przeznaczony na prace archiwalne.

Relatorki są proszone o wysłanie kopii relacji do Komisji Historycznej Kobiet Tow. Miłośników Historii, Rynek Starego Miasta 29/31, Warszawa

SCHEMAT RELACJI WSK

A. O służbie wojennej kobiet, odbytej w latach 1939-1947, zarówno w kraju jak i w wojsku polskim za granicą.

B. O służbie bliskiej osoby nieżyjącej.

Relację prosimy sporządzić w sposób opisowy, uwzględniając punkty schematu, ale nie rozdzielać opisu na poszczególne punkty. Jeżeli relatorka służyła zarówno w kraju i za granicą, relacje należy ująć chronologicznie z kolejnym opisem służby w poszczególnych formacjach. W razie nie posiadania pełnych informacji podać dane fragmentaryczne.

I. DANE OSOBOWE

1. Nazwisko (panieńskie i dalsze z datami zmian), imiona.

1a. pseudonimy

1b. używane nazwiska fałszywe

2. Data i miejsce urodzenia (w przypadku wsi podać też powiat).

3. Imiona rodziców, nazwisko panieńskie matki, dane o aktywności zawodowej i społecznej ojca i matki.

4. Obecny adres składającej relację, numer telefonu.

ul.

II. DANE ŚRODOWISKOWE PRZEDWOJENNE - ujęte stosunkowo krótko

1. Wykształcenie (nazwy uczelni i lata ich ukończenia).

2. Przebieg pracy zawodowej i działalności społecznej.

3. Czy należała (gdzie, jak długo, w jakim charakterze) do PWK, PCK, ZHP lub innych organizacji przysposabiających do udziału w wojnie.

III. UDZIAŁ W KAMPANII WRZEŚNIOWEJ 1939 r.

Przydział, funkcja, służba wojskowa lub udział w obronie cywilnej. Wpływ uczestnictwa w pw na udział w Kampanii.

IV. ŻYCIORYS „CYWILNY” OKRESU LAT 1939-1947 - ujęty stosunkowo krótko

Miejsca zamieszkania, stosunki rodzinne, zarobkowanie, udział w cywilnej samopomocy społecznej, w tajnym nauczaniu.

V. PRZEBIEG KONSPIR. SŁUŻBY ŻOŁNIERSKIEJ W LATACH 1939-1945 - szczegółowo

1. Wpływ uczestnictwa w pw na wejście do konspiracji. Data i okoliczności wstąpienia do organizacji konspiracyjnej. Jej nazwa i zasięg działania.

2. Kto, gdzie i w jakich okolicznościach odbierał przysięgę, wprowadził bez zaprzysiężenia?

3. Kolejne przydziały konspiracyjne - nazwa i kryptonimy komórki, nazwiska, pseudonimy i funkcje przełożonych, nazwiska, pseudonimy i funkcje innych członków komórki. Opis funkcjonowania, liczebność komórki.

4. Przebieg osobistej służby, funkcje, odbyte przeszkolenia, wykonane zadania, udział w akcjach, adresy konsp., odznaczenia.

5. Aresztowania: - relatorki, jej rodziny, członków komórki. Data, miejsce, okoliczności. Śledztwo, więzienia, obozy.

6. Dane o uczestnictwie w konsp. członków rodziny, przyjaciół.

ad. IV

do 1939r. Podole - Stanisławów (Zbaraż, Czortków); ojciec pułkownik dyplomowany Legionista, Starosta na Podolu, od 1939 r. zagranicą.

1940 ucieczka przez „zieloną granicę” do Warszawy, przed wywiezieniem. W-wie nauka na kompletach w Gimnazjum i Liceum im. Aleksandry Piłsudskiej w W-wie na Żoliborzu

ad. V

w 1942 r. wstąpiłam do harcerstwa (właściwie kontynuacja z czasów przedwojennych). Przysięgę odebrał ksiądz Zygmunt Trószczyński na Żoliborzu, proboszcz przy kościele..... przy ul. Gdańskiej.

w 1942 - 43r. zaczęłam pracę jako łączniczka-harcerka u Władysława Bartoszewskiego; najpierw pomagałam w kolportażu, później praca w Radzie Pomocy Żydom (Żegota); poza tym łączniczka w Delegaturze Rządu w komórce więziennej. Moja praca to właściwie cały dzień „latania” po całej Warszawie. Roznoszenie korespondencji, meldunków, grypsów z Pawiaka, pieniędzy podopiecznym, ostrzeżeń, fałszywych papierów i prasy. Pracowałam od rana do wieczora, a musiałam się jeszcze uczyć, ale starałam się wszystko pogodzić.

W AK przeszłam kursy obsługi radiołączności, obsługi broni i itp.

Powstanie Warszawskie - na Starym Mieście; praca w szpitalu polowym przy ulicy Długiej 7, zgłosiłam się dobrowolnie - zostałam odcięta od Śródmieścia. Odznaczona zostałam. ~~W. W. Z. Z. Z.~~ przez szefa sanitarnego dr „Tarło” (płk Stefan Tarnawski) wraz z moją siostrą Krzyżem Walecznych. ✕

30 VIII 1944 przejście kanałami do Śródmieścia; praca u Władysława Bartoszewskiego w radiostacji „Anna” (placówka BJ i Prop. ale pracowali tam również prof. A. Gieysztor i mec. K. Ostrowski) przy ul. Marszałkowskiej 62.

ad IX

W 1945 powrót do Warszawy; nauka i matura w 1945 w Gimnazjum i Liceum wówczas jeszcze im. Aleksandry Piłsudskiej na Żoliborzu. Studia na wydziale psychologii na Uniwersytecie Warszawskim.

W 1946 r. ślub; wyszłam za mąż za Łukasza Witkowskiego „Cichociemnego”, skoczył do Polski z Anglii w 1944 r.. W 1950 r. mąż aresztowany i skazany na 10 lat-najpierw szpiegostwo, a później zamiana „za usiłowanie obalenia ustroju Polski Ludowej”; więzienie w W-wie- Rakowiecka, następnie Wronki. Ja zostałam z małym dzieckiem - praca, duże trudności, szykany, przesłuchania i itp.

Mąż w okresie odwilży (1955) został zwolniony, w dalszej konsekwencji zrehabilitowany.

Dokumentacja - 1 zdjęcie.

ad 4. lektury

1. Władysław Bartoszewski - Warszawski pierścień śmierci 1939 - 1944, str.333
2. Teresa Prekerowa - Konspiracyjna Rada Pomocy Żydom w W-wie(Żegota) 1942 - 1945; str14, 64,84-87,133,178,337
3. Władysław Bartoszewski -1859 dni Warszawy
4. St. Podlewski - Przemarsz przez piekło; str.256
5. Pamiętnik Żołnierzy Baonu „Zośka” - str.49
6. Władysław Bartoszewski - Ten jest z ojczyzny mojej str.22

✕ Odznaczenia: Krzyż Walecznych; Warszawski
Krzyż Powstańcy; Krzyż Armii Krajowej -
Londyn; Medal Wojaka Londyn.

1/16

II

VI. PRZEBIEG SŁUŻBY W FORMACJACH ZAGRANICZNYCH - szczegółowo

1. Dane o formacji, dokładna nazwa i struktura.
2. Data, miejsce, szczegółowe okoliczności wejścia do formacji.
3. Okresy i opis kolejnych etapów służby.
4. Okoliczności zakończenia służby.

VII. PRZEBIEG DZIAŁALNOŚCI W TAJNYCH ORG. LAT 1945-1947 - szczegółowo

Ujawnienie? Nazwa organizacji, okres i zakres działania, przełożeni i uczestnicy. Aresztowania, więzienie, inne represje.

VIII. PRZEBIEG SŁUŻBY W LWP

Nazwa formacji, okres i miejsce służby, przydziały, demobilizacja.

IX. ŻYCIORYS POWOJENNY - stosunkowo krótko ujęty

Dalsze kształcenie się. Warunki rodzinne. Praca zawodowa i działalność społeczna. Wpływ służby wojskowej na życie powojenne. Przejście na emeryturę. Dalsza działalność społeczna.

Jeżeli relacja dotyczy poległej lub zmarłej podać miejscowość i dokładną datę śmierci, okoliczności, miejsce pochówku, uczczenie pośmiertne.

DOKUMENTACJA (oryginalna, skserowana lub do zwrotu)

1. Dokumenty i fotografie dotyczące przedwojennego pw i Kampanii Wrześniowej 1939 r.
2. Dokumenty, pamiątki i fotografie z okresu okupacji, działalności konspiracyjnej, służby zagranicznej, własne i członków konspiracji
3. Dokumenty i fotografie z okresu konspiracji lat 1945-1947.
4. Wykaz literatury w której wzmiankuje się o służbie relatorki, o jej formacji wojskowej lub o jej komórce konspiracyjnej. Jeżeli relacja dotyczy wybitnej lub bohaterskiej kobiety-żołnierza podać wszystkie szczegóły umożliwiające opracowanie sylwetki - dla przewidywanego zbioru Sylwetek wybitnych kobiet-żołnierzy.

data 20 III 2001

podpis

Wacław Witkowski

zam., ul. 1

01-820 Warszawa
tel.

Relacje należy przysyłać na adres:

Archiwum WSK przy Fundacji Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
87-100 Toruń, ul. Wielkie Garbary 2, tel. 271-86

Do przesyłki należy dołączyć znaczek pocztowy na korespondencyjne poświadczenie jej odbioru przez Archiwum WSK oraz ewentualnie na konto:

Wielkopolski Bank Kredytowy II Oddział w Toruniu, nr 10901506-4675-128-00-0
wplacić dar przeznaczony na prace archiwalne.

Relatorki są proszone o wysłanie kopii relacji do Komisji Historycznej Kobiet Tow. Miłośników Historii, Rynek Starego Miasta 29/31, Warszawa

IV. Korespondencja:

- list D. Kr. do Wandy Witkowskiej z dn. 27. VI. 2001r.
Msp. Kopia, k. 1, s. 1.

IV/1

MEMORIAŁ

General Marii Wittek

Toruń 27 VI 2001 r.

Pani Wanda Witkowska

01-820 Warszawa

L. o/2. 2544/WSK
odp. na 2270.

Szanowna Pani,

Niedawno wpłynęła do naszego Archiwum Pani relacja z przebiegu służby wojennej przekazana przez p. Izabelę Kuczyńską. Niemal jednocześnie wpłynęła także relacja przesłana przez Panią osobiście. Na podstawie tych materiałów założyłam Pani teczkę osobową o numerze inwentarza 2770/WSK. Dziękuję za przekazanie ich do nas. Wszelkie nowe informacje o kobietach-żołnierzach są cennym nabytkiem dla naszego Archiwum. Chciałam Panią prosić o przesłanie do nas, oczywiście jeśli Pani posiada, dokumentów lub ich kserokopii związanych z Pani służbą wojenną (np. legitymacji odznaczeń), ale nie tylko (np. metryki urodzenia, świadectw szkolnych itp.). W swej relacji pisze Pani, że wraz z siostrą zostałyście Panie odznaczone w czasie Powstania Krzyżem Walecznych. Czy mogłaby Pani podać więcej informacji na ten temat. Poza tym może zechciałaby Pani napisać relację z przebiegu służby wojennej siostry? Każda nowa informacja o kobietach-żołnierzach jest dla nas bardzo ważna.

Szanowna Pani, przesyłam informację na temat naszej Fundacji, załączam serdeczne pozdrowienia i mam nadzieję, że zechce Pani z nami współpracować.

Z wyrazami szacunku

Dorota Kromp

Dorota Kromp

Dokumentalistka Archiwum WSK

odp me
C. 22. 2270
WSK 01

Załącznik:

- 1) Ulotka informacyjna o FAPAK.
- 2) Regulamin Memoriału General Marii Wittek.

J. 2770/WSK

AK
Warszawa

MUSZYŃSKA Wanda

zam. Witkowska
"Maria"
1939

1945

v. Nazwiskowe karty informacyjne: 1.

i

J. 2770/WSK

Sz. Sz. AK

Muszyńska Hanka ps. "Mawia"
zam. Witkowska

W-wa

Od 1942r. Szare Szeregi w 2 oddziale harcerskiej
"Kmieć" w-wa Żoliborz, szeregowa w ref. pomocy
"Zyolom" "Legota" w powstaniu stróżka w szpitalu
Jana Bożego i Szpital chirurgiczny na Długiej Nr. 7
Potem w placówce radiowej BiP. K.G. AK. Szefem był
Władysław Bartoszewski. Po kapitulacji powstania
opuściła Warszawę. Odznaczenia:

1. Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski
2. Krzyż Walki
3. Warszawski Krzyż Powstańcy
4. Krzyż Armii Krajowej
5. Złoty Krzyż Zasługi za pracę w Ref. Żydowskim
"Legota" i wate

SW

6. Medal Wojaka

7. Odznaka Weterana Walk o Niepodległość

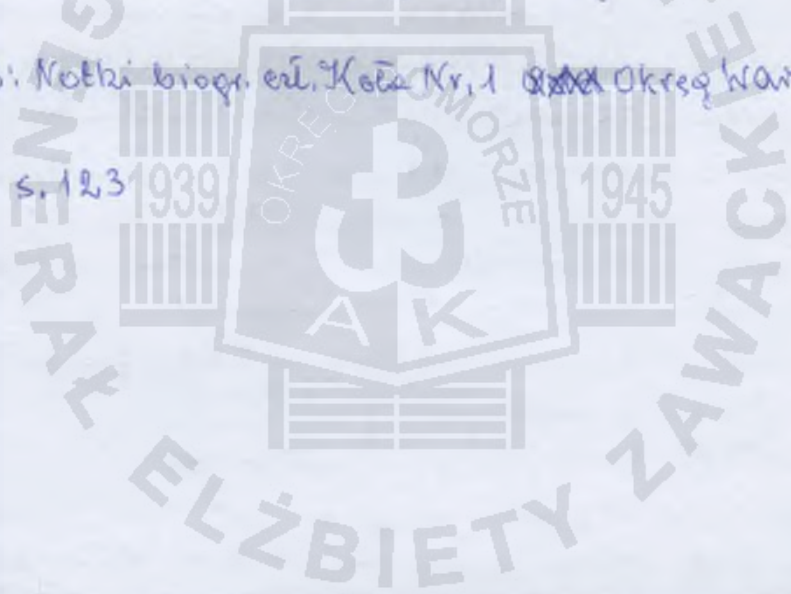
8. Odznaka Pamiątkowa „AKcji Burza”

Lub: Kotki biogr. ul. Koła Nr. 1 ~~Okres~~ Okręg Warszawa

s. 123

1939

1945

T: 2770 / WSK

AK
w-we

MUSZYŃSKA Wanda
sem. Witkowska

51) Fotografie - 2 nr. (oryg.)

VI/1

Wanda Witkowska

FUNDACJA
GENERACYI
ELŻBIETY ZAWACKIEJ

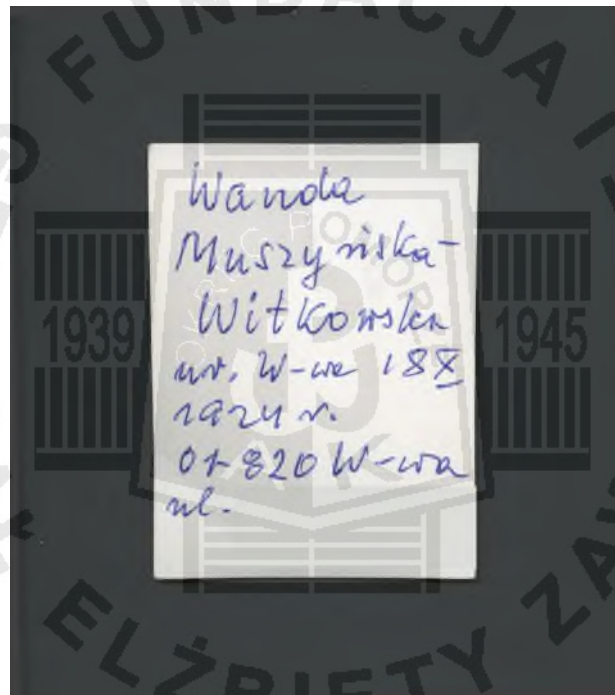

VI/2

Wanda Messyńska-Witkowska
ur. W-4a 18. X 1924r.
01-820 W-4a, ul.

Wanda
Muszyńska-
Witkowska
ur. W-wa 188
1924 r.
01-820 W-wa
ul.

MUSZYŃSKA Wanda

